

Sikker Havn!

Anbefalinger til norske fritidsbåthavner vedrørende montering og merking av:

- / **Redningsutstyr**
- / **Førstehjelpsutstyr**
- / **Brannslukningsutstyr**
- / **Forurensningsutstyr**

Til alle fritidsbåthavner

Denne informasjonsbrosjyren inneholder anbefalinger vedrørende montering og merking av utstyr, hvor formålet er å begrense skadevirkningene av potensielle drukningsulykker, brann, forurensning og personskader i fritidsbåthavner.

Bakgrunnen for å etablere anbefalingen

Per i dag har vi ingen retningslinjer i Norge for hvilke sikkerhets-/redningsutstyr som bør være tilgjengelig i våre fritidsbåthavner. Foreningen oppfatter det slik at brukerne av fritidsbåthavner samt havnemyndigheter lenge har etterspurt en anbefaling innenfor dette området.

Ett viktig argument for å etablere en slik anbefaling er at mange fritidsbåthavner ligger langt fra nærmeste redningsstasjon, og det tar ofte lang tid før redningstjenesten er fremme. De første minutter etter en ulykke inntreffer er de viktigste. Derfor er det viktig at det i havnen finnes utstyr som kan bidra med viktig førstehjelp inntil redningsmannskap er fremme, og ikke minst at folk som benytter havnen vet hvordan utstyret skal brukes.

I 2015 druknet hele 58 personer etter fall fra brygge eller land. Det er nesten fem ganger flere enn i 2012. Fersk ulykkesstatistikk viser at det i dag er langt vanligere å drukne fra land enn fra fritidsbåt.

Forslag til sikring av havneanlegg og kontrollrutiner

- Montere rednings- og sikkerhetsutstyr, jfr NBPF anbefalingene.
- Utarbeide en plan for hvordan utstyret vedlikeholdes/-kontrolleres, med registrering av tidspunkt for slike aktiviteter. Det må fremgå hvem som er ansvarlig for at vedlikeholdsrutiner følges.
- Utarbeide og sende inn en plan for hvordan havnens brukere informeres om bruken av utstyret.

Redningsstasjon

Det anbefales at det settes opp redningsstasjoner på hver pir. Avstanden mellom redningsstasjonene skal ikke overstige 75 meters mellomrom mellom redningsstasjonene.

En redningsstasjon består av:

- Redningsbøye med kasteblokk på stolpe med line (15 - 20 meter). Dette sikrer oppdrift av personer som ligger i vannet. Denne kan også brukes på isen om vinteren.
- Løs redningsstige (3 meter lang) med spesielle beslag, som brukes som løftekrok (under hver armhule), slik at en bevisløs person raskt og enkelt kan løftes på land.
- Redningshake med krok (5 meter lang) som kan brukes til å få tak i tøy mv og trekke personer opp til overflaten som føres bort til redningsstigen og opp på stogens beslag.
- Instruks: Hver redningsstasjon skal inkludere ett instruks skjema, som viser hvordan redningsutstyret benyttes. (Les mere om dette under avsnittet om utstyr).
- Brannslukningsapparat (6 kg pulver). Det anbefales å sette apparatet i en kasse som plomberes for å beskytte seg imot hærværk.

Merking av redningsstasjon

Det er viktig at de som befinner seg på land raskt og enkelt kan se hvor rednings- og brannslukningsutstyret er plassert, slik at man raskt kan komme til unnsetning. Det anbefales at redningsstasjonene med en fluoriserende og reflekterende farge (reflekstape) på stolper og stige. Redningsstasjonen er etter dette meget synlig blant båtmaster, stag mv., også i mørket.

Permanente stiger på bryggene

Det anbefales at det monteres permanente og egnede stiger på bryggene med en avstand på maks 50 meter mellom stigen og minimum en stige på hver pir. Stigen bør stikke så dypt at det er mulig for en utmattet (reduisert) person å klare å få fotfeste og komme opp. Utover dette skal bryggen/ uttriggeren være utstyrt med bøyer eller håndtak hvor stigen er montert. Da er det mulig for en person å flytte sitt tyngdepunkt, slik at kroppen kan beveges fra stigen og inn på bryggen.

Merking – Redningsstiger

Stiger skal merkes med gul fluoriserende og reflekterende folie (tape), slik at det er lett synlig fra vannoverflaten. Selv i svak belysning er det mulig å se stigen på grunn av foliens (tapens) reflekterende egenskaper.

Merking av sikkerhetsutstyr på utriggere, peler etc.

Det utstyret som befinner seg ved stigen merkes på samme måte. Hvis man faller i vannet akter, så er det mulig å orientere seg om hvor man finner nærmeste stige.

Forurensningsbekjempelsesutstyr

For førsteinnsats ved større utslipp/forurensninger og for å håndtere mindre utslipp anbefales det at anlegget har oljeabsorberende materiale (Miljøkit) som kan brukes til å suge olje opp av vannet samt på land.

Aktuelt utstyr:

- En oljeabsorberende «pølse» på 10 - 25 meters lengde.
- Spesielle oljeabsorberende kluter.
- Eventuelt en oljestopper (en tung pute) som kan forhindre større mengder olje å bli spylt på land, eller sive ned i avløp og forurense kloakken.

Førstehjelpsutstyr

Det anbefales at det sentralt på anlegget plasseres ett godt utstyrt førstehjelpsskrin til bruk inn mot mindre eller større sår, blødninger mm., samt være til hjelp for å redusere personskader inntil profesjonell hjelp kommer.

Hjertestarter

Det anbefales at anlegget setter opp en offentlig tilgjengelig hjertestarter som er tilgjengelig hele døgnet og alle dager. For hvert minutt som går innen bruk av hjertestarteren, reduseres overlevelsessjansen med ca 5 - 10 %.

Husk å registrere hjertestartere i f.eks. Apotek1 sitt hjertestarterregister.

Plasseringskart

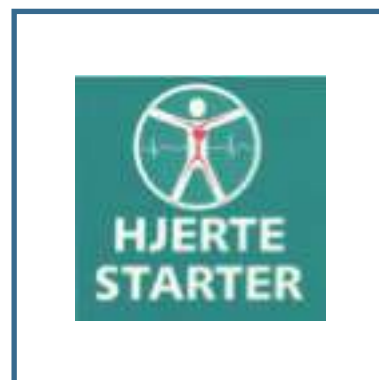
Det anbefales at det utarbeides ett plasseringskart som viser plassering av sikkerhetsutstyret. Dette plasseringskartet skal også inneholde instruksjoner i tilfelle uhell/ulykker. Det anbefales å plassere dette kartet på enden av hver brygge samt på sentrale steder som for eksempel havnekontoret e.l.

Plasseringskartet må også inneholde viktige nødnummer.

Beredskapsplan

Det anbefales at det utarbeides en samlet plan som kortfattet beskriver:

- Prosedyrer for en førsteinnsats ved ulykker for havnens ansatte / sikkerhetsansvarlige – herunder alarmering.

Vedlikehold (Vedlikeholdsplan)

Det anbefales at havnen utarbeider en plan som omhandler hvordan utstyret skal vedlikeholdes og kontrolleres, aktuelle datoer for oppfølging, samt hvem som har ansvar for at vedlikeholdsinstrukser følges. Det er særs viktig at utstyret vedlikeholdes og løpende testes slik at man til enhver tid er sikker på at utstyret fungerer. Dersom slike rutiner ikke etableres og gjenomføres, kan utstyret kun gi en falsk trygghet.

Den person som har vedlikeholdsansvaret bør som minimum kontrollere og følge opp:

- Minst 4 ganger per år kontrollere at:
  - o Alle redningsbøyer henger på deres respektive stasjoner
  - o Alle redningsbøyer er intakte (uten bobler/hull mv)
  - o Gjeldende logoer og klistremerker er inntakte
  - o Den gule refleksmarkeringen er inntakt på alt utstyr som er merket (stolper, redningshake, faste stiger og akterfortøyningspåle)
  - o Alle redningsbøyer er utstyret med kastetau
  - o Kastetauet er forsvarlig festet til redningskransen
  - o Alle redningsstasjonene har en instruks som beskriver bruken av utstyret
- Minst en gang per år kontrollere at:
  - o Kastelinen tas ut av kasteholderen og kontrolleres. Så sant ikke tauet er «mørt» eller på annen måte skadet, plasseres tauet tilbake i beholderen (- tauet må ikke rulles sammen da dette kan gi knuter).

Skulle utstyr ha mangler eller være ødelagt må det bestilles nytt.

Plan for informasjon

- Det anbefales at det utarbeides en plan for hvordan og hvor ofte havnens faste medlemmer informeres om bruken av utstyret.
- Den kan for eksempel skje på foreningssammenkomster, generalforsamlinger, gjennomgang omtale i klubbmagasiner mv.
- Det anbefales at det gjennomføres demonstrasjonsdager, hvor havnens medlemmer lærer opp i å bruke utstyr og for eksempel trenes i å redde hverandre opp av vannet med utstyret.

Kontakt oss:
Norske Bryggeprodusenters Forening

post@nbpf.no

www.nbpf.no

www.nbpf.no/medlemmer/

